

14. oktober 2024

UKA2024/86

Uunga siunnersuut: Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat

Saqqummiussissut

(Siumup gruppia)

Aasaanerani nalunaaqutaq pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmi nr. 817, 19. december 1989-imeersumi Kalaallit Nunaata aasaanerani nalunaaquttamik atuutsitsilernissamut pisinnaatitaaneq Danmarkimiit tiguaa. Pisinnaatitaaneq taanna Aasaanerani nalunaaquttap atorneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 14-imi, 19. oktober 1989-meersumi atuutsilersinneqarpoq.

11. maj 2022 Naalakkersuisut aamma danskit naalagaaffiat suliassa qarfiup ”Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera” Namminersorlutik Oqartussanit tiguneqarnissaa pillugu isumaqatigiissuteqarput. Suliassa qarfiup tigunissaanut piunasaqaataavoq, Inatsisartut pineqartoq pillugu inatsisiliorsimassasut.

Nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat 25. november 2022-imi atuutsilerpoq.

Seqineq nuigaangami nuisarpoq. Seqineq tarrikkaangami tarrittarpoq. Pivusoq taanna qanorluunniit ilioraluarutta allanngortissinnaangilarput. Ukiakkut 2022-mi Inatsisartut nalunaaqutaq pillugu aalajangersaammata, seqerngup ingerlaarnera uniorujussuarlugu tamatta inuuneqalersimavugut. Inuppasuarnit tamanna iluaagineqartoq Siumup tusaavaa, aamma silarsuatta ingerlaarnera malillugu inuunitta ingerlaqqilernissaa pisariaqarpoq.

Siunnersuutip uuma tunngavilersuutaani ilaatigut tikinneqarpoq, innuttaasut peqqissusiat eqqarsaatigalugu pissutissaqarpoq naatsorsuutigissallugu siunnersuut ajunngitsunik kinguneqarsinnaassasoq. Ilisimatuussutsikkut misissuinerit assigiinngitsut taamaalillutik takutissimavaat piffissamik nikisitsisarneq peqqissutsikkut artukkerneqarnermik malitseqarsinnaasartoq. Sunniutaasartut tamakkua sinittarnerup akornusersorneqartarneranut timittalu ingerlasarnerata allanngortinneqarneranut attuumassuteqarsorinarput, tamannalu nalunaaquttap seqinermut naleqqiullugu qaavatigut nikinganerulersimanerata kingunerisaanik sunniuteqarnerusarsimassasut Siumup qularutigingilaa.

Siunnersuummi aalajangersarneqarpoq nalunaaquttamut malitassaq aammalu nalunaaquttap ingerlaqatigiiffia sorleq Kalaallit Nunaanni malinneqassanersoq. Pineqarpoq nalunaaquttamut

malitassaq tassaassasoq UTC, aammalu nalunaaquttamut nalinginnaasumut nalunaaquttap ingerlaqatigiiffia UTC -3 malinneqassasoq – imaappoq seqineq naapertorlugu.

Kalaallit Nunaanni ullumikkut nalunaaquttap ingerlaqatigiiffia UTC -2 malinneqarpoq, tamannalu isumaqarpoq, pingaartumik ukiuunerani seqerngup kaavinneranut naleqqiullugu nalunaaqutaq equngasorujussuarmik ingerlaleramat, tassami ukiukkut nalunaaqutaq 2 timinik siuarsimasarmat.

Siunnersuutigineqarpoq nalunaaqutaq ullumikkut 14:00-inngorpat, taarsiullugu nalunaaqutaq 13.00-inngussasoq, tassa seqerngup kaavinnera naapertorlugu nalunaaqutaq inissisimalissasoq.

Ilutigisaanik siunnersuutigineqarpoq aasaanerani nalunaaquttap nikisinneqartarnera atorunnaarsinneqassasoq, taamaalilluni aasakkut nalunaaqutaq akunnermik ataatsimik siuartinneqartarunnaarluni aamma ukiukkut akunnermik ataatsimik kinguartinneqartarunnaarluni.

Tamanna pissaaq maanna inatsimmi § 1, imm. 3 atorunnaarsinneratigut, tassani aalajangersarneqarsimammat, Naalakkersuisut aasaanerani nalunaaqutaq pillugu aalajangersagaliorsinnaasut.

Siunnersuummi ilanngullugu siunnerfigineqarpoq, Kalaallit Nunaanni sumiiffinni erseqqinnerusumik taaneqartuni allani nalunaaquttap ingiaqatigiiffiinik, kitaanut naleqqiullugu allanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut. Naalakkersuisut taamaalillutik Kalaallit Nunaanni sumiiffiit ullumikkut Kalaallit Nunaanni nalunaaquttap ingiaqatigiiffiinik nalinginnaasunik malinniffiunngitsut, nalunaaquttap ingiaqatigiiffianik atuiinnarsinnaanissaannut, inatsimmi tunngavissaqalissapput. Taamaattoq inatsimmi tunngavissaq sumiiffinnut taakkunungaannaq killeqanngilaq, kisianni nalinginnaasumik atorneqarsinnaalluni. Ittoqqortoormiini nalunaaquttap ingiaqatigiiffiini allanngortitsinissaq eqqarsaatigineqanngilaq.

Siusinnerusukkut Inatsisartuni aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinnissaanik suliniuteqarnissaq kissaatigineqarsimavoq, kingullermik 2019-imi upernaakkut ataatsimiinnermi immikkoortoq 55 aqqutigalugu. Siunnersuut akuerineqarpoq, kisianni suli piviusunngortinneqanngilaq. Inatsisartut aalajangiinerannut EU-mi aasaanerani nalunaaquttap atorunnaarsinneqarnissaata apeqqutaatinneqarnera tamatumani pissutaavoq. EU-mi aasaanerani nalunaaqutaq suli atorunnaarsinneqanngilaq.

Inatsisissatut siunnersuut una atulersinneqarpat, 2019-imi Inatsisartut aalajangiisimanerat ilanngulluni atorunnaarsinneqassaaq.

Taamak oqaaseqarluta Inatsisartut oqallilluarnissaannik kissaappagut.

Karl Tobiassen
Siumut